

Seminaroppgaver ECON 1500

Innføring i samfunnsøkonomi for Realister

Våren 2012

Oppgaver til tredje seminar, uke 7.

1) **Finansmarkeder og valutamarkeder**

Last ned Excel-fila med en Keynes-modell for Norsk økonomi. Bruk denne fila til å Steinar Holdens oppgaver knyttet til regnearket. (Vedlagt bakerst i oppgavesettet)

2) **Konjunkturer og økonomisk politikk**

Veiledning:

I denne oppgaven skal du ikke bruke en matematisk formulert modell, men forklare med ord, eventuelt også med grafisk fremstilling, hvilke effekter som kan virke i økonomien ved den problemstilling som det spørres om i oppgaven.

Oppgave:

- i) Betrakt landet X, som har stort underskudd på den offentlige budsjettbalansen, et betydelig overskudd på handelsbalansen med utlandet, samtidig som BNP er under sitt trend-nivå. Kan denne situasjonen ha blitt forårsaket av en kraftig økning i private investeringer? Gi eksempler på ett eller flere forhold som kan ha forårsaket situasjonen, og ett eller flere forhold som ikke kan ha gjort. Begrunn svarene.
- ii) Ut fra hva du har hørt om land X, hva vil du tro om arbeidsledigheten og lønns- og prisveksten i landet? Begrunn svaret.
- iii) Drøft om det kan være hensiktsmessig å bruke pengepolitikk og/eller finanspolitikk i denne situasjonen.
- iv) Gi eksempler på forhold som kan gjøre at arbeidsledigheten og/eller lønns- og prisveksten er annerledes i land X enn det du har gjettet på under iii). Hvordan vil dette påvirke din politikk-anbefaling?

Tips: Veiledningen som gis i denne oppgaven kan også forekomme til eksamen. Den betyr at man ikke skal skrive ligninger i svaret, og ikke regne på noen modell. Men oppgaven skal jo besvares med bakgrunn i pensum, og derfor vil det åpenbart være lurt å tenke innenfor de modeller som man har lært. I denne oppgaven bør en i hvert fall tenke innenfor en keynes-modell, og også noe om pengepolitikk.

Hensikten med denne type oppgave er å få frem verbale forklaringer, og ikke binde opp studentene til modeller. Studentene kan dermed også komme med flere og bredere resonnementer enn det som de har lært å håndtere innen en ordentlig matematisk modell.

3) Renter og investeringer. Pengepolitikk i en lukket økonomi.

Holden Stabiliseringspolitikk del 2

(i) Forklar hvilke forhold som påvirker de private investeringene

(ii) Ta utgangspunkt i følgende modell:

$$\begin{array}{ll} (1) & Y = C + I + G \\ (2) & C = c_0 + c(Y - T) & c_0 > 0, 0 < c < 1 \\ (3) & T = t_0 + tY & 0 < t < 1 \\ (4) & I = b_0 - b_1i + b_2Y & b_1 > 0, 0 < b_2 < 1, c + b_2 < 1 \end{array}$$

Vis de kortsiktige virkningene på BNP, privat konsum, samt offentlig, privat og landets sparing av en reduksjon i sparetilbøyeligheten (som i modellen kan fanges opp eksempelvis ved en økning i konstantleddet i konsumfunksjonen, dvs økt c_0)

Forklar de økonomiske mekanismer som virker i modellen.

(iii) Forklar hvordan myndighetene kan bruke penge- og finanspolitikken til å stabilisere BNP ved en reduksjon i sparetilbøyeligheten. Hva blir i så fall virkningene på realinvesteringene, offentlig sparing og landets sparing?

(iv) Drøft fordeler og ulemper ved bruk av penge- og finanspolitikk til å stabilisere økonomien.

Oppgave i tilknytning til Keynes-modell i Excel

Bruk ark 3, konsekvensanalyse

- 1) Kontrollér at dersom endringene i de eksogene variable (felt M9-M13) settes til null, blir endringene i de endogene variable (L25-L31) også lik null.
- 2) Hva blir virkningen BNP, netto skatteinntekter T og handelsbalansen NX av en økning i offentlig kjøp av varer og tjenester på 10? Forklar de økonomiske mekanismene.
- 3) Anta at private husholdninger øker sin sparetilbøyelighet, slik at konstantleddet i konsumfunksjonen reduseres med 20. Hvordan vil dette påvirke BNP og den offentlige budsjettbalansen? Dersom myndighetene ønsker å bruke skattesystemet (t_0) til å motvirke endringen i BNP, hvor mye må myndighetene da endre t_0 ? Hva skjer i så fall med offentlig budsjettbalanse? Forklar de økonomiske mekanismene.

Anta istedenfor at myndighetene ønsker å bruke skattesystemet til å motvirke endringen i budsjettbalansen – hvor mye må myndighetene da endre t_0 ? Hva skjer i så fall med BNP? Forklar de økonomiske mekanismene.
- 4) Anta at myndighetene øker offentlig konsum med 10, og finansierer dette med å øke skattene, dvs øker t_0 med 10. Hvordan vil dette påvirke samlet sparing for landet? Forklar de økonomiske mekanismene.
- 5) Anta at det skjer en svikt i eksportinntektene på 10. Hvordan påvirker dette BNP? Dersom myndighetene ønsker å stabilisere BNP ved å endre offentlig kjøp av varer og tjenester, hvor mye må offentlig kjøp av varer og tjenester endres? Hva blir i så fall den samlede virkningen på handelsbalansen?
- 6) Dersom investeringene reduseres med 10, kan myndighetene bruke sine virkemidler innen denne modellen for å forhindre både at BNP reduseres og at den offentlige budsjettbalansen svekkes? I så fall hvordan? Forklar de økonomiske mekanismene.
- 7) Dersom eksportinntektene reduseres med 10, kan myndighetene bruke sine virkemidler innen denne modellen for å forhindre både at BNP reduseres og at handelsbalansen svekkes? I så fall hvordan? Forklar de økonomiske mekanismene.